

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GONIOMETRICKÉ FUNKCE

Popis aktivity

Shodné funkce zadané různým předpisem.

Předpokládané znalosti

Úpravy goniometrických výrazů, užití goniometrických vzorců

Potřebné pomůcky

Pracovní list pro žáka

Zadání

Do připravené tabulky přiřaďte k funkcím, které jsou označeny malým písmenem v horním řádku tabulky, funkce, které jsou označeny velkým písmenem v dolním řádku tabulky tak, aby oba vybrané funkční předpisy odpovídaly stejné funkci.

Vzor:

k funkci $a: y = \sin x \cdot \cos x$ je přiřazena funkce $H: y = \frac{1}{2} \cdot \sin 2x$, protože

$$y = \frac{1}{2} \cdot \sin 2x = \frac{1}{2} \cdot 2 \cdot \sin x \cdot \cos x = \sin x \cdot \cos x$$

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
H									

Zadané funkce a - h	Zadané funkce A - H
$a: y = \sin x \cdot \cos x$	$A: y = 1$
$b: y = \sin^2 x - \cos^2 x$	$B: y = 1 + \sin x$
$c: y = \sin^2 x + \cos^2 x$	$C: y = \operatorname{tg} x$
$d: y = \operatorname{tg} \left(x + \frac{\pi}{2} \right)$	$D: y = 2$
$e: y = \operatorname{cotg} \left(x + \frac{\pi}{2} \right)$	$E: y = -\operatorname{cotg} x$

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

$f: y = (1 - \cos x) \cdot (1 + \cos x)$	$F: y = \sin x$
$g: y = \sin x \cdot \cos^2 x + \sin^3 x$	$G: y = \sin^2 x$
$h: y = (\cos x - \sin x)^2 + (\cos x + \sin x)^2$	$H: y = \frac{1}{2} \cdot \sin 2x$
$i: y = \sin\left(x - \frac{\pi}{6}\right) + \sin\left(\frac{7}{6}\pi + x\right)$	$I: y = -\cos x$
$j: y = \left(\sin \frac{x}{2} + \cos \frac{x}{2}\right)^2$	$J: y = -\cos 2x$

Možný postup řešení, metodické poznámky

Řešení:

$$b: y = \sin^2 x - \cos^2 x = -(\cos^2 x - \sin^2 x) = -\cos 2x$$

$$c: y = \sin^2 x + \cos^2 x = 1$$

$$d: y = \operatorname{tg}\left(x + \frac{\pi}{2}\right) = \operatorname{cotg}\left(\frac{\pi}{2} - x - \frac{\pi}{2}\right) = \operatorname{cotg}(-x) = -\operatorname{cotg} x$$

$$e: y = \operatorname{cotg}\left(x + \frac{\pi}{2}\right) = \operatorname{tg}\left(\frac{\pi}{2} - x - \frac{\pi}{2}\right) = \operatorname{tg}(-x) = -\operatorname{tg} x$$

$$f: y = (1 - \cos x) \cdot (1 + \cos x) = 1 - \cos^2 x = \sin^2 x$$

$$g: y = \sin x \cdot \cos^2 x + \sin^3 x = \sin x \cdot (\cos^2 x + \sin^2 x) = \sin x$$

$$h: y = (\cos x - \sin x)^2 + (\cos x + \sin x)^2 = \\ = \cos^2 x - 2 \cdot \sin x \cdot \cos x + \sin^2 x + \cos^2 x + 2 \cdot \sin x \cdot \cos x + \sin^2 x = 2$$

$$i: y = \sin\left(x - \frac{\pi}{6}\right) + \sin\left(\frac{7}{6}\pi + x\right) = \sin x \cdot \cos \frac{\pi}{6} - \cos x \cdot \sin \frac{\pi}{6} + \sin \frac{7\pi}{6} \cdot \cos x + \cos \frac{7\pi}{6} \cdot \sin x = \\ = \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot \sin x - \frac{1}{2} \cdot \cos x - \frac{1}{2} \cdot \cos x - \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot \sin x = -\cos x$$

$$j: y = \left(\sin \frac{x}{2} + \cos \frac{x}{2}\right)^2 = \sin^2 \frac{x}{2} + 2 \cdot \sin \frac{x}{2} \cdot \cos \frac{x}{2} + \cos^2 \frac{x}{2} = 1 + \sin 2 \frac{x}{2} = 1 + \sin x$$

Správně vyplněná tabulka:

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
H	J	A	E	C	G	F	D	I	B

Doplňkové aktivity

Žáci mohou určit definiční obor či obor hodnot funkcí, zjistit další vlastnosti funkcí (monotónnost, omezenost ...), načrtnout grafy některých funkcí.